

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 2 Iunie.

Maiestatea Sa Preainălțatul împăratul și regele nostru Francisc Iosif I s'a îndurat preagrățios a aprobă alegerea de episcop a dieceșei Caransebeșului, alegere săvârșită la 26 Martiu a. c., prin sinodul estraordinariu, adunat special numai pentru alegerea capului dieceșei.

Scirea acēsta o am primit eri, tocmai când era diuariul nostru sub presă. O am putut comunică deci numai în forma, după cum se prezentă ea în numărul de eri al diuariului nostru.

Astăzi dela o margine a metropoliei noastre până la cealaltă rēsună un strigăt de bucurie. Și precum generală a fost bucuria la actul alegerii din indoite motive, adecă pentru modul demn, cum s'a făcut ea, și persōna demnă, asupra căreia a cădūt alegerea, asemenea generală este ea acuma, când vedem aprobată alegerea acēsta, săvârșită aprōpe de unanimitatea sinodului diecesan din Caransebeș.

Și dacă cine-va are motive să se bucure, și bucuriei sale să dea adevărată manifestățiune, noi cesti dela „Telegraful Român” avem motive să ne bucurăm indoit.

Avënd în vedere numai interesul bisericeii, din capul locului ne-am impus reserva cuvenită în cesțiunea întregirei scaunului episcopesc din diecesa vëduvită prin repausarea episcopului de odinioră Ioan Popasu.

Ochii și inima arhierului, care cu abnegațiune și resignățiune a condus destinele arhidieceșei noastre în spirit adevărat crestinesc, care nici odată n'a perdut din vedere principiile sublime de adevărată abnegațiune și resignățiune ale Mântuitorului, ochii și inima arhierului nostru s'au îndreptat asupra celui mai vrednic dintre bărbații din clerul nostru, care este chemat să primescă corōna de mire și toiagul păstoririi.

Și bunul nostru arhieru îndată a început a lucră în direcțiunea, după-cum a crezut, că datorița de principe al bisericeii îi impune să lucreze.

Și diuariul nostru, condus numai de binele bisericeii noastre, a trebuit să întrevină și el, și față cu acele organe din presa română, cari se credeau, că inspirate de putere mai înaltă, sunt în stare a prorocii alegerea și respingerea indoită a alegerii de către guvernul țerei noastre, a strigat un puternic veto.

Veto! Nu periclități cu articlii tendențioși interesele bisericeii. Țineți-ve strins de statutul organic, faceți alegerea în ordine. Dați-ve silința ca

persōna, care ve zace la inimă, să intrunescă unanimitatea voturilor, și de celelalte nu mai veniți cu prorocii, căci atunci ne vom prezentă cu un lucru făcut în ordine, făcut cu totă demnitatea, și guvernul țerei, de bună sēmă nu va denegă aprobarea unui act săvârșit cu demnitate și în totă regula. Veți „Telegraful Român” Nr. 25.

Și glasul nostru a aflat rēsunset.

Așa s'au croit lucrurile la alegerea de episcop în Caransebeș. În fruntea afacerilor a stat preabunul nostru metropolit, care cu înțelepciunea sa tōte bine le-a întocmit, cu tactul seu cel fin tōte înțelepțesce le-a condus, cu autoritatea sa de principe al bisericeii a împrașciat negura neîncrederei, pe care jurnalistica din patrie și curentul nesănătos de ași o a fost grămădit asupra orizontului bisericeii noastre.

Așa s'au croit, așa s'au săvârșit lucrurile, și o lucrare așa de demnă și află acuma încoronarea sa prin preainalta aprobare din partea monarchului.

Ne bucurăm din totă inima noastră la acēsta fericită rēsolvire a alegerii de episcop a dieceșei Caransebeșului.

Nou alesul episcop, Preacuvioșia Sa Părintele vicariu al nostru, arhimandritul Nicolau Popea, este un bărbat cu trecut în biserica noastră, și noi repetăm cele accentuate în numărul 35 al diuariului nostru din incidentul alegerii.

Indoită este bucuria noastră în fața alegerii aprobate.

Nou alesul episcop este pe drum spre a depune jurământul de fidelitate în mâinile împăratului și regelui nostru.

Manifestățiunile noastre de bucurie sevăscă-i și ele de îndemn la noue mulțămiri sufletesci pentru distincțiunea, ce i s'a făcut prin aprobarea alegerii de episcop.

Revista politică.

În desbaterile de Mercuri ale casei magnaților s'a votat bugetul desbătut în dietă, fără a provocă discusiuni furtunose.

Se aștepta ca imediat după votarea bugetului în casa magnaților să fie denumit judele dela tribunalul suprem, Felician Czorda de al doilea secretariu de stat în ministeriul de iustiție, și după presemnele de până acum, realizarea acestei întrebări nu se mai trage la îndoală.

Acest post a fost sistemizat numai de curënd, și persōna, de care ne ocupăm, se numără între cei

dintăi bărbați ai Ungariei, carea în mai multe rënduri, când portofoliul ministrului de iustiție a rēmas vacant, a fost propus de candidat la acest portofoliu.

Intrarea sa în ministeriul provocă în cercurile iuridice o aprobare generală, și e felicitat de aceste cercuri cu mare însuflețire, ér sistemisarea acestui oficiu este primul act al reorganizării începute de actualul ministru de iustiție, Desideriu Szilágyi. Acestui act vor urmă în curënd actele, prin cari se intenționeză a ușurā mai întâiu agendele administrative ale ministrului de iustiție și a centralisā suprema conducere judiciară.

Programul, ce și l'a dezvoltat ministrul iustiției voescă să-l realizeze cu ori ce preț, până ne mai bucurăm de liniste esternă, căci după fenomenele, ce se arată, acēsta linisce și pace, ce sărăcesce statele și pune jugul cetățenilor, pare că în curënd va fi conturbată.

Metropolitul Mihail, care cu ocașiunea instalării sale din nou în scaunul metropolitan, a făcut apel la popor, ca să nisuească spre mănținerea păcei, și să țină strins la credința pentru dinastia Obrenovici, a pregătit și un memorandum politico-bisericesc, în care amintesce, că activitatea sa va reincepe de pe acel timp, de când el a fost alungat din Sērbia. Activitatea actualului metropolit va fi supusă la o revisiune severă, și e lucru natural, că și actul de divorț al regelui Milan încă va fi supus revisuirii.

Din acēsta cauză toate monarchiei noastre sunt forțe agitate și „N. Fr. Presse” scrie între altele și următoarele șiruri, vērșând ore-cum din amarăciunea, ce o a cuprins: Acum se vede unde urcă Mihail cu adiutantul seu Ieronim. El plănuesce a pregăti contrariului seu Milan un temeinic „Vae victis”, și Milan se îndoie, căci ș'a dat tōte armele din mână. El nu cugetă, că ar fi bine și cu cale să mērgă la Belgrad, ci se duce direct din Constantinopol să cerceteze esposiția universală din Paris.

Din acest motiv fostul seu barbat de stat va fi supus unui strict interogatoriu, aruncat apoi în temniță, ér radicalii au îndrăsnit a ținē adunarea partidei lor sub președința unui condamnat odată la mōrte de regele Milan, sub președința așa numitului Pasici. Și acēsta partidă, acum așa de puternică, a felicitat guvernul pentru iustalarea din nou a metropolitului Mihail, se organizează de nou și cere éra și o noue organizare radicală a țerei.

După aceste mișcări din Sērbia și presa sērbescă, carea până acum sta mai rezervată, pășesce pe față cu espunerile. Ea pare a fi jelusă de pretenia Rusiei că-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Codicele „Mateiu Voileanu.”

(Urmare.)

În două locuri aflăm însemnat anul 1756.
La încheerea materialului aflăm subscrierea:

Log. Mateiu Voileanu.

și anul 1756.

Cine a avut ocașiunea a frunzări prin cărți vechi, va fi observat, că strămoșii nostri însemnau în cărți evenimentele mai însemnate de pe timpurile acelea.

La sfērsitul cărței acesteia încă aflăm două notițe, pe cari deocamdată le reproducem fără comentariu.

Étă aceste notițe:

„În anul 1761, au dat poruncă împērătēsă în totă țara Ardēlului a se oprī bisericele despre preoți cei ne uniți, și despre ómenii cei neuniți. Și în luna lui Iunie în 30 de zile au venit și în Șoimușul românesc și au luat tisturile cheia Bisericeii, și o au dat popii celui unit, și nu au mers nime la Biserica până în anul 1762 în luna lui Ianuarie în 26 de zile, iarăși viind domnul Fēibirēu cu alte tisturi au dat biserica la popa și la ómenii neuniți.”

„În anul 1761 Aprile 6 zile Vineri a șasea săptămână din post m'am mutat din Hundorf în Șoimuș, fiind multă price și mare gâlcēvă în totă țara Ardēlului între cei uniți

cu cei neuniți. Și într'acēt an în luna lui Maiu în 7 zile au ploat tare, și au venit valea forțe mare de au făcut multă pagubă la mulți ómenii prin curți și prin case.”

În Șoimuș.

Eu log. Mateiu Voileanu.

„Și într'acēt an mai sus scris în luna lui August în 8 zile mi-au pus dușmanii foc, și mi-au ars ce am avut tot, împreună cu alte 9 case, în care case au fost 15 gazde. Mare omor și sē...”

„La anul 1783 era forțe mare necaz la Hundorf pentru cei neuniți cu domni dela Ibașfaleu.”

Notița din urmă nu mai este de scriitoriul, cu care ne-am ocupat, ci de fiul dēnsului, care tot același nume a purtat.

În anul 1761 se vede a fi fost forțe crâncenă pēsecuțiunea contra românilor gr. or. din Ardēl, căci tot în posesiunea aceluia, dela care am primit aceste manuscripte, se află o pastorală din anul 1761 adresată din Rîmnic către românii ortodocși din Ardēl pentru perseveranța în credința strămoșescă.

Pastorală este în manuscript. Vermele timpului a cam stricat hârtia, încât nu se pōte întregă descifra.

Ea se adresēză către: Bunii crestini, și adevărați fii ai sfintei biserice a resăritului, vecini Ardeleni.

După aceste puține observări generale trecem la reproducerea unor lucrări, pe cari le credem de mai mare importanță.

(Va urma.)

La opul d-lui G. Barițiu.

Părți alese din istoria Transilvaniei*).

Lectorilor sănătate.

De cațiva ani încōce se astēptă dela mine, ca înainte de a me mută și eu la părinții mei pe urma contemporanilor mei, cari me lāsară aici aprōpe singur ca într'o lume străină de noi, să adun la un loc în o formă ore care istorică încaiu evenimentele principale, prin care ne trecuse patria cu popōrele sale conlocuitoare, prin urmare și cu poporul nostru român mai vērtoș în anii cătastrofelor universali 1848, 1849, cum și de atunci încōce.

Dorința generațiunilor actuali relativă la scrierea istoriei noastre moderne este legitimă, justificată și cu esemplul compatrioților nostri de alte naționalități, în ale căror limbi mai ales dela 1861 încōce apar forțe des „istorii” din acei ani în tot repectul epocali.

Alți amici și binevoitori ai mei imi ceruseră, anume cu ocașiunea solemnității din 8 Maiu 1887, ca să-mi adun la un loc scrierile originale, câte voui fi publicat în 50 de ani ai activității mele. Eu însă rog frățesce pe binevoitorii mei, ca să se dispense de o lucrare ca aceea, care pretinde o alegere critică și minuțioasă, cu punerea în cumpănă a mulțor impregiurări, precum, etatea mai jună ori mai

*) Veți Bibliograficul din Nr. trecut.

Red.

tră Muntenegru și de grația și favoarea, de care se bucură acest principat la țarul tuturor rușilor.

Acesta e și motivul principal, pentru care foile sârbesci se pun pe întrecute a recomanda și atrage atențiunea țarului, că sârbii sunt adevărați slavi de votăți pravoslavnicului imperiu de Nord. Toastul, ce l'a ținut țarul scrie „Narodni Dnevnic“ e un apel către toți sârbii ca ei să fie totdeauna gata a lupta pentru sfânta cauză a slavismului, alături cu Rusia. A băgat o mai mare frică în Austria, scrie „Dnevni List“ toastul țarului, decât dacă s'ar fi trimis armate întregi la granițele Galiei. Va vedea Austria, dice chestionata foie, asociindu-se sârbii sub arme dimpreună cu rușii spre a salva marea cauză a Rusiei.

Foile rusesci par de tot multămite cu guvernul dlui Catargiu. Acest guvern a retras decretul de espulsare al guvernului anterior, și precum scrie „Novoie Vremia“ va desdaună pe iconari de pagubele, ce le au suferit. Acastă politică e contra regelui Carol și e bine, ca mostenitorul tronului să o urmarască cu ochi de argus, răspundând în mod corăspundătoriu binevoitorului act al guvernului rus, prin care l'a felicitat în răspunsul la notificarea regelui.

În Belgia se observă mari miscări contra catolicilor. Liberalii au raportat învingeri la alegerile din urmă și ministerul de acum se clatină din temelie. Spre urmărirea țintei comune liberalii s'au decis a se uni cu toții spre a zdrobi cu totul puterea clericalilor.

Corul seminarial din Sibiu în excursiune.

Brașov, Joi, la 1 Iunie.

Seminariul nostru archidieceșan din an în an cere tot mai mari sacrificii pentru susținerea sa conform recerințelor timpului și condițiilor igienice. Sacrificiile aduse pentru susținerea acestui institut s'au pus în timpul din urmă în cumpănă cu prestațiunile făcute prin elevii eșiți din institut, și chiar diariul nostru „Telegraful Român“, reflectând la rapoartele asternute către sinodul archidieceșan, a accentuat, că prestațiunile studiilor economice și cele în gimnastică nu stau în proporție drăpă cu sacrificiile aduse de biserică.

În anul 1883 bărbații devotați adevăratului interes al bisericii noastre au venit la convingerea, că deși pentru cântările bisericii archidieceșane sacrifică foarte mult, totuși ca să avem posibilitatea de a face și în cântări progrese, să se sistematizeze o a doua catedră pentru muzică, pe care apoi o a încredințat artistului în muzică Georgiu Dima.

La înființarea acestei catedre biserică a pus mari speranțe în domnul Dima, și ea nu s'a înșelat.

Încă în anul prim al funcționării sale ca profesor, domnul Dima a compus o frumoasă liturghie, pe care treptat o a înmulțit cu irmoșe și pricisnă și a ridicat podoba casei lui Dumnezeu în mod însemnat, așa, că noi deputații sinodului archidieceșan și cei ai congresului național bisericesc aveam zile de sârbătoare, când putem lua parte în Sibiu la serviciul dăesc, unde cântările liturgice le execută corul seminarial condus de profesorul George Dima.

Pentru a treia și de Rusali erau avisați, că corul seminarialului din Sibiu se va afla la Brașov; unde în biserică va execută liturghia compusă de domnul Dima, apoi va arangia și o producțiune musicală în sala gimnasiului nostru.

Sciam, că corul seminarial înaltă mult sublimul rit al bisericii noastre prin modul cum scie execută

liturghia domnului Dima. Cu toate acestea eram curioși să auzim dela corul acesta o producțiune musicală și afară de biserică, ca să putem accentua și noi cu alți mulți, că corul seminarial este decorul institutului nostru archidieceșan, și că ori unde se prezentă el, prestigiul institutului este ridicat, și omeni cunoscători ne admiră pentru succesele strălucite, cu cari acest cor se pôte lăuda.

După înțelegerea avută corul seminarial a sosit la Brașov luni sêra. O deputațiune a Brașovenilor în frunte cu domnii advocați Ioan Lenger și Simeon Damian, parochul Vasiliu Voina, dirigentul filialei Albina Valerii Bologa, profesorul de muzică dela gimnasiul nostru din Brașov Nicolau Popovici și mai mulți membrii ai comitetului parochial dela biserică sf. Nicolau au eșit până afară din comuna vecină Ghimbav, unde au întâmpinat pe domnul Dima și prin rostul parochului Vasiliu Voina i-a binevențat în numele rochanelor din Brașov.

S'a pornit de aici conductul de trăsuri până la gimnasiul nostru, unde coristii s'au dat jos, și fiind încuartați la cele mai bune familii de ale noastre, fiecare a fost condus la locuința sa.

Martî la orele 9 biserică sântului Nicolau eră îndesuită de publicul din Brașov și impregiat spre a ascultă liturghia.

Ca preoți au funcționat ambii parochi dela această biserică părintele Petric și Voina.

Liturghia a fost executată cu multă esactitate. Cântarea a fost foarte curată, nuanțele fine cu mare precisiune observate, încât era o adevărată mângăere a ascultă.

Noi Brașovenii încă nu am avut ocaziune să ascultăm o liturghie așa de frumoasă, și așa de bine executată, ca și această, și plini de evlavie urmărim modulațiunile fine, creșterile și decrescerile frumoșe, în general modul de a cântă lin a stêrnit în noi un grad de evlavie, pe care până acuma cântările bisericesci nu l'au stêrnit în noi. Simțiam, că suntem în biserică, că stăm în raport cu Dumnezeu, căruia ne închinăm plin de evlavie și de umilință și rugăciunile noastre astfel interpretate ridică pe om în sfere mai înalte, unde uităm cele pămâtesci.

Martî după amêdi s'a făcut o excursiune în stejăriș, la care multă lume a luat parte, și unde veselie a ținut în mod nesilit până sêra spre orele 9 și la toți ne părea rêu, că ziua nu este mai lungă.

Punctul de atrățiune era domnul Dima și corul dsale, în sănătatea cărora s'au ridicat mai multe toaste.

Mercuri dela orele 5 până la 7 după amêdi s'a arangiat producțiunea musicală în sala cea mare a gimnasiului cu programul următoriu:

1. a) „Zorîrea“, cor de C. Attenhofer
- b) „Între pîtra detunată“ cor de G. Dima.
2. „Solia florilor“ cântec pentru tenor cu acomp. de piano, de F. Schubert.
3. „Cu adevărat desertăciune“, cor de G. Dima.
4. a) „Noptea“ cor de F. Schubert.
- b) „În roșă roua stă“ cor de R. Schumann.
5. „Resignațiunea“, cântec pentru tenor cu acomp. de piano, de F. Mendelssohn-Bartholdy.
6. „De tine se bucură“ cor de G. Dima.
7. a) „Rămăi sănătoasă“
- b) „Sêrmă în frunză“, coruri de G. Dima.
8. „Credința în primăvară“, cântec pentru tenor cu acomp. de piano, de F. Schubert.
9. a) „Despărțirea vîntătorilor“, cor de Mendelssohn-Bartholdy.
- b) „Hai în horă“ cor de G. Dima.

Sala gimnasiului a fost plină cu public ales.

Producțiunea a avut un rezultat preste așteptare strălucit. Fie-care punct a fost executat cu multă bravură, cântarea curată, diferitele nuanțe observate cu multă acurateță, așa încât entuziasmul produs se păre că nu voesce să mai aibă sfêșit. Un adevărat vifor de aplause a produs frumosul jor de Schumann: „În roșă roua stă“, care a trebuit repetat, apoi Irmosul din liturghia marelui Vasile: „De tine se bucură“, după a cărui esecutare la stăruința publicului, care nu mai înceta cu aplausele, corul a executat afară de programă „Pricisna dela Paști“: „Cu trupul lui Christos ve cuminecați“, tot compoziții de a domnului Dima.

După numărul din urmă, publicul nu mai înceta cu aplausele până-ce tot afară de programă au mai executat corul o piesă: Sum Soldat, cor arangiat de Domnul Dima.

Piesele de sub numărul 2. 5 și 8 le a executat elevul domnului Dima, clericul absolut și acuma candidat de profesură la universitatea din Budapesta dl Georgiu Pop, cunoscut prin frumoșă sa voce de tenor.

Vocea domnului Pop este foarte plăcută, cântările — acompaniat de profesorul seu Georgiu Dima — le a executat cu multă bravură, așa, că multă vreme va rămâne în inima Brașovenilor. La stăruința publicului piesele doue din urmă au trebuit repetate.

Succesul concertului a întrecut așteptările publicului, care a devenit entuziasmat, și această s'a manifestat în mod eclatant la cina improvizată în sala cea mare dela „Schützenhaus“. Cina această comună s'a prefăcut în un formal banchet în onoarea bravilor elevi ai seminarului nostru, și o serie de toaste insuflețite au sârbătorit succesele corului seminarial, până la orele 12, când la stăruința damicelelor, li s'a deschis și lor terenul, ca să se bucure în horă împreună cu tinerii cântăreți.

Încă câteva cuvinte și încheiu.

Excursiunea această a ridicat prestigiul institutului nostru din Sibiu în ochii nostri, și mai cu sêmă în ochii străinilor, cari au rămas uimiți de succesele corului seminarial, de puterea, care zace în profesorul Georgiu Dima, și cari luând parte și la cina comună, nu încetau a accentua din destul: „Se cunșce omul de specialitate“.

Aceste cuvinte sunt ale unui bărbat, care asemenea stă în fruntea unei capele de model în Transilvania întregă.

Onoarea și distincțiunea puse pe capul domnului Dima și a coriștilor se reduce la institutul nostru.

Prestigiul acestuia este sârbătorit prin excursiunea făcută de corul seminarialului. Acesta este o faptă, cu care trebuie să și facă samă fiecare român.

Cu intrarea domnului Dima în seminariu a intrat un factor puternic cultural în cele ale cântăreții și ale muzicii preste tot, și noi din inimă ne bucurăm, căci vedem, că jertfele aduse nu rămân nerăsplătite.

Cuvântarea

la înmormântarea d lui consiliariu aulic Dimitrie Moldovan, rostită de P. O. D. Zacharia Boiu, protopresb. ascs. consist. la 31 Maiu 1889.

Anii nostri ca un păiangin s'au socotit, zilele anilor nostri arareori șeptedececi de ani, și de vor fi în puteri, opt deci de ani; er ce e mai mult decât acestia, e ostentă și durere. Psalm 89, vers 10.

Ceea ce în chipul acesta cântă înainte cu 3000 ani dumnezeescul psalmist, regele poet al lui Israel, aceea, on. jalnici ascultători, are deplină valoare și astăzi, și ni-o vestesc și de și nenumeratele sicrie, luntrile cele posomorite, ce transportă pre cei repositați la limanul odichnei, ni o predică șirurile de mobile mormentale, ce întâmpinăm în tot locul; căci după cuvântul apostoleșc noi cei vii, cari vom fi rămași, intru venirea Domnului nu vom întrece pe cei adormiți. Da, anii nostri ca un păiangin s'au socotit! Intru dureri, gol, neputincios, plângend se nasce omul pe pământ, încet și cu greu se desvôltă și ajunge la culmea, ce-i este destinat a o ajunge; apoi începe a decresce, și scade mereu, din an în an, pas de pas, până când er intru dureri și suspinuri dispere de pe scena vieții; visul vieții s'a terminat, anii nostri ca un păiangin s'au socotit! Atunci corpul se întorce în pământ, din carele a fost luat, țărâna se alătură la țărână, și îndesert vom întreba, împreună cu prorocul, pre oșele cele gôle din mormânturi: Ore cine este împêratul sau ostașul, sau bogatul sau sêracul, sau dreptul sau pécătosul? Căci numai sufletul, el, cel străin de mortalitate, partea cea mai bună a omului, zarea din lumina cea neinserată a dumnezeirei, numai el triumfă de môrte și de mormânt, spre a merge înainte marelui județ și a-și dá sêma de faptele sale din vieță. Adeseori vieță omenescă se termină deja după puține zile, și chiar după puține ore; numărul celor ce ajung la culmea perfecțiunii se tot împuținează; arareori, după cuvântul Scripturei, viața noastră ajunge la 70 ani,

înaintată, censura preventivă până la 1848; după aceea revoluțiune, răboiul civil, legea statarie din partea Ungariei, lege marțială austriacă, existența între doue focuri; după pacificare absolutismul discreționar; lege de presă foarte severă, excepțională; dela 1860 înainte o eră nouă cu forme constituționale; din 1867 încôce Transilvania pusă la discrețiunea guvernului central din Ungaria. De ar fi curs însă în cincideci de ani riul evenimentelor încă pe atât de lin și dacă noi ne am fi bucurat de nu sciu ce libertate ideală, eu în nici un cas nu me simt competent a fi judecătoriu al scrierilor mele, care preste această se află risipite în „Gazeta“ și în „Fôia“, în „Transilvania“ și în „Observatoriul“, unele din 1849 în „Bucovina“, altele din 1868 în „Românul“, din anii anteriori în „Erdély Híradó“ din Cluș, în „Siebenbürger Wochenblatt“ din Brașov până în 1848, după aceea în „Wanderer“, în „Ost und West“ din Viena ect. De s'ar află din toate numai $\frac{1}{10}$ de vre o valoare, tot ar dá preste doue sute de côle tipărite, care ar costă numai în câte 1000 de esemplare preste 6000 fl. v. a. Deci să mi se permită a pune postulatul din urmă la o parte și să rămânem numai pe lângă prima problemă, ce mi s'a pus, adecă descrierea evenimentelor, preste care trecuse patria noastră împreună cu monarchia în anii 1848—1849 și după aceea.

Chiar și această problemă este împreună cu mari dificultăți. Decât să avem noi istoria scrisă în

limba noastră cu superficilitate și cu lipsa totală de critică, mai bine să nu o vedem, până nu va mai dispăr, conform legilor naturei, încă o generațiune după cea din 1848.

Afară de întâmpinarea patimelor și a urelor învechite, ereditate din străbuni, omul serios mai dá și preste altă greutate la scrierea istoriei contimporane, dacă voesce nu numai să înșire fapte seci, dară să și dea și părerea asupra lor. În acest cas istoricul are să presupună, ca de sigur cunoscîte istorice intine din trecutul mai depărtat al Ungariei, cu toate țerile aparținente, precum și al monarchiei întregi și chiar al țerilor învecinate. Noue însă ne este cunoscut, că din nefericire în țerile locuite de români până în 1848 chiar și istoria patriei sau era scôsă cu totul din cele mai multe școle ori că, în spiritul sistemului de învățămînt era tratată așa de vitreg și cu atâta rezervă, încât jurnalele studiôșe necum să pôtă trage din studiul istoriei vre un folos practic pentru viață, nu-i putea fi nici măcar de o scurtă distracțiune, precum i-ar fi o secătură de roman. Cronice manuscrise remase din bêtrâni au fost oprite a se tipări, eră unele s'au putut publică numai castrate.

S'a cređut adecă vécuri întregi, că mai ales la poporele subjugate cunoscîte istorice ar fi periculoșe, căci acelea ar deschide ochii lor sufletesci și le ar îmboldi, ca să învețe a cugetă și a judecă.

(Va urmă.)

și și mai rar la 80 ani,  r dacă in prea puține casuri — unul din mii — trece și preste ac sta, in adevăr mai de multe ori este numai ostenel  și durere: anii nostri ca un paiangin s'au scotit! Căci aș  ai voit Tu, Preainaltele, carele in aduncul  ntelpeciunii Tale ai tocmitt te spre binele tuturor făpturilor Tale! Tu ai măsurat înguste  ilele vieței nóstre, ca sciind scurțimea ei, să o intrebuițam spre bine, in mod demn de tine, isvorul și dat torul ei. Tu ai ascuns, c  după o perdea nestr batut ,  iua și  ra sf rșitul nostru, ca nesciindu-le, să fim totde una g t  a urnă voci Tale, c nd ne se chemi din cele de aici. O, mulțamită dar, pe l ng  t te lacrimile nóstre de astăđi, mulțamită și preamărire Ție, Preaindurate, carele pre acest serv al teu l'ai invrednicit a ajunge și chiar a trece acei 70 ani, cari la puțini muritori le este dat a-i ved ! Și  r și mulțamită și preamărire Ție, Părinte ceresc, care l'ai chemat la tine apr pe de pragul anului al 80-lea, cu care aveau a se începe și pentru d nsul ostenelele și durerile; căci ai  is intru indurarea Ta: Destul, destul Ți-a fost Ție cu cele de până ac !

Adormitul nostru frate intru Domnul, sau după etate și ințelepciune mai v rtos voiu  ice onorabil tată al nostru *Dimitrie Moldovan* s'a născut la 16 Octobrie 1811 in orașul Deva din onorabili părinți neguțatori și patricii acolo *Dimitrie Moldovan* și *Anna Almășan* (Almasi), ca cel mai mare din cei 13 prunci — 5 fii și 8 fice, — cu cari ceriul binecuvântase acea familie. Inv țam ntul primariu il f c  in Zlatna,  r gimnasiul l'percurs  și-l termină in Sibiiu; apoi urm nd aplec rei sale, se devot  sciințelor tehnice, și spre scopul acesta cercet  mai in t iu politechnical din Viena, și la urmă academia montanistic  din Șemniț. Reintorn nd de acolo cu calculi distinși și cu cunoștințe bogate, se aplică mai  nt iu la conducerea băilor dela Baia ale părinților sei. In starea ac sta păși la statul căsătoriei cu juna *Cecilia Cergedi* din *Mercurea*, și r m n nd văduv, la 1853 se c s tor  cu juna *Ioanna nobilă de Fărcaș* din *Abrud*, cu carea in concordie și iubire intimă conviețui până la m rte, și carea acum ca văduvă pl nge paradisul perdut al fericirii sale p m ntesci, aștept nd m ng ierea cea dela *Christos*, — unica ce p te alin  durerile ranei acesteia. La mișcările sgomotosului an 1848 și ale anilor premergători și următori el lu  parte al torea cu toți fii cei bravi ai poporului nostru,  r la 1849 intră in serviciul statului ca comisariu ces. reg. districtului in *Alba Iulia*. La anul 1856 fu numit referent la comisiunea urbarială, ce se instituiuse l ng  c. r. Locotenent  din Sibiiu, și in fine la 1864 inaint  la distinsa demnitate de consiliar al cancelariei aulice transilvane in Viena, — pozițiune, la carea până ac  pr  puțini fii ai națiunii nóstre, și cu deosebire ai bisericeii nóstre, s'au fost putut urcă. Atunci schimb ndu se referințele politice, acel dicasteriu se desființă la 1868, și d nsul se retrase in vieța privată, mai  nt iu la bunul seu din *Trestia* in *Zarand*,  r mai t rziu la Sibiiu l ng  iubita unica sa fice, căsătorită aici, unicul copil, care după multe alte grele lovituri ale sorței li rămăsese in vieța. Aici, ajuns acum la ad nci și onorabile b tr nețe, purtat de stima tuturor, m ng iat de frageda iubire a soției și a copiilor sei, petrec  in modestă retragere o vieța frumoșă, liniscit  dar sufletesce particip nd; la t te acțiunile iubitudinii noastre popor, până la m rte. Și frumoșă, liniscit , ca și ac st  vieța familiară, i-a fost și m rtea; c ci după scurte suferințe de 3—4  ile, adormi lin in brațele iubitorilor sei, fiind in etate de 78 ani ai viții și 36 ai fericitei sale căsătorii.

Acum călătoria p m ntesc  a consiliarului aulic *Dimitrie Moldovan* este incheiat , și faptele lui ca b rbaț public, ca funcționariu superior de stat le va scrie in cumpănire dr pt  și cu m n  nep rtinitore istoria timpului nostru, și cu deosebire a poporului nostru. Căci deși el n'a fost omul vorbelor mari și al faptelor sgomotoșe, totuși a iubit cu zel și devotament pre poporul seu și s'a silit totdeuna, prec t este cu putință neputinței firei omenesci, a inpreun  datorințele cele reci ale oficiului cu cele calde ale inimei. Tată bun de familie, soț iubitoriu și ingritoriu al credincioșei sale cons rte, părinte doios al copiilor sei, funcționar sever, zelos și conscientios in oficiul seu, fiu bun al iubitudinii seu popor, aș  l'am cunoscut in viața, și aș  va r m n  pomenirea lui in inimile contimpuranilor și ale următorilor nostri intru onore, plinindu-se și aici cuv ntul scripturii, c  „pomenirea dreptului e cu laudă”.

Da, faptele adormitudinii in Domnul le va inregistr  istoria, judecătoarea tuturor lucrărilor nóstre aici pe p m nt;  r noue, servitorilor bisericeii, nu ne r m ne dec t s nta datorință, a tin , precum in viața, aș  și la m rtea credincioșilor lui *Christos* viu , intr g  și neintrerupt legătura dintre cele trecătoare p m ntesci cu cele netrecătoare și eterne ceresci.

Urm nd dar acestei datorințe, ve rugăm pre voi, jalnici familiari, pre tine scumpă soție, pre voi

iubită fice cu iubitul teu soț, cari in lacrimi și suspinuri incungiurați acum acest sicriu, modesta locuință ultimă a omului pe p m nt, — c ci  t  in tr'acoste patru scanduri încape t t  mărirea lui p m ntesc ! — ve rugăm,  ic, să dați iubitudinii vostru soț și părinte s rutarul ultimă de desp rtire, și să primiți din sufletul lui, prin buzele nóstre, intima lui binecuv ntare de remas-bun. Și tot asemenea ve rugăm pe voi, iubitul unicul frate, iubita unică sor , cari prin reprezentanții vostri iubiti ați alergat din mari dep rtari aici la ultiura inșoțire a fratelui vostru mai de mare, ba a neștului și părintelui familiei v stre, ca să păstrați intru iubire neștrămutată memoria lui in fine ve rugăm pe toți, pe cari darul lui D eu v'a intrunit astăđi la ac st  jalnică serbare, rudenii, amici și cunoscuți de t te condițiunile, ca acestui călătoriu ostenit, sosit acum la port, să-i dați creștinesc  voster  iertare pentru t te neajsurile vieței p m ntesci, și toți inpreun  s  rugăm pre Domnul tuturor pentru fericita lui odichn .

Și aș , fiu bun, bl nd și credincios al patriei, națiunii și bisericeii tale, odichnesce cu pace in sinul morm ntului, care Ți s'a deschis aici, intru at ti iubiti ai tei apucați inainte, intru acest p m nt s nțit de binecuv ntarea bisericeii, intru acest scump agru al lui *Christos*, unde se s m n  acum intru stric ciune, ca acolo sus să se secere intru nestic ciune.  r tu, suflet nemuritoriu, ințorțe-te la casa ta părintescă, carea este in ceruri, unde Domnul și M ntuitoriu teu și al nostru și a t t  lumea *Iisus Christos* să te invrednicesc , a fi numerat in tre binecuv ntații părintelui seu, și a mosteni inpreun  cu d nsii inp r ția, carea este gătită lor dela ințemeierea lumii. Amin.

Varietăți.

* (Dela Curte). Maies. Sa monarchul nostru indată după trecerea doliului de curte de 6 luni, și anume in c m   septem n  alunei lui *August* inționez  a merge la *Berlin* spre a ințorțe visita inp r tului german. In 18 August Mai. Sa va fi reintors dela *Berlin* și va petrece la *Ischl*, serb ndu-și  iua numelui in cercul familiar. Programul călătoriei va fi cunoscut numai după-ce va fi stabilit pe deplin in tre ambele curți. — Inp r tul și regele nostru a reintors visita principelui de *Munte-negru*, care a trecut prin *Viena*. Convorbirea a fost de tot cordială.

* (Scóla industrială). Duminecă in 16 se vor tin  esamenele publice la ac st  scólă. Pe anul scolaciu 1888/9 au fost inșcriși 480 elevi, cu 50 mai mulți ca in anul trecut, au rep șit inșe 90 și aș  au cercetat scóla 390 elevi. După confesiune au fost: 275. ev. A. B., 47 evang. H. B., 105 rom. cath., 39 gr. orient; 8 gr. cat. 6 mosaici. După naționalitate: 352 germani, 81 maghiari, 47 români.

* (Postal.) Direcțiunea postal  telegrafic  din Sibiiu face cunoscut, că cu 16 a lunei curinte se va deschide oficiul postal la *Tușnad*, care va primi și va inmanu  tot soial de scrișori telegrame și pachete. Tot cu acea  i va intră in activitate și oficiul postal dela băile din *B d s*.

* (Despăgubire.) Statul va despăgubi pe cei doi români, cari au aflat com ra in ajunul *Pascilor* la *S lagiu* cu 36,000 fl.

* (Societatea de medicină.) S mb t  s ra „Societatea de medicină” din strada *Pensionatului* a tinut o ședință foarte interesantă; scrie „Românul.”

A vorbit dl prof. *Petrini* de *Galați* despre 3 b le de pele foarte rare tractate in șpital la d-sa,  r dl *G. Marinescu* cu dl profesor *Babeș* au espus onorabilului corp medical o descoperire foarte insemnat  asupra alternațiunilor terminării nervilor in muschi.

Ac st  descoperire s'a făcut la un bolnav mort in serviciul dlui *Dr. Kalenderu*, și s'a esperimentat la animale in institutul de bacterologie de c tr  dl *G. Marinescu* sub conducerea dlui *Babeș*.

D. Marinescu a promis a urmă cu esperiment rile și speră, c  in cur nd va put  comunica despre „regenerare” adecă vindecarea terminațiunilor nervoșe in muschi, lucru de tot nou și de mare insemnatate in lumea medicală.

D. Luca Teodoriu a vorbit despre „vaccinare”, ar t nd prin c teva esemple, c  vaccinarea nu se face esact la noi in țară și că mulți vaccinați se imboln vesc de variolă,  r cei cari n'au zăcut de variolă au putut fi vaccinați aș , c  vaccinarea nu presint  garanța pretinsă.

A fost inșe combătut de dl *Dr. Buicliu, Kalenderu* și *Tomescu*.

* (Necrolog.) Jalnica soție *Irina A. Nestor*, fii *Victor, George* și *Emilia*, nepoți *Moise, Maria, Victor, Livia* și *Caton*, cumnată *Maria Ștefănescu* și fii, pătrunși de cea mai ad nc  durere pentru pierderea preaiubitudinii soț, tată, socru, bunice, unchiu și

cumnat **Andrei Fontaniu Nestor**, in etate de 75 ani, fost director și profesor la liceul *Mateiu-Basarab*, cu durere ve face cunoscut, că a ințetat din viața la 28 Mai in casa sa, strada *Sculpturei* Nr. 30, unde vor stă remășițele mortuare până in s ra de 29 Mai, c nd se vor transportă la biserica sf. *George* nou.

București, 28 Mai, 1889.

* (Furtună) *Mercuri* s'a descărcat un vifor și o furtună inșcrișat  asupra comunei *T lmaciu*. Fulgerul se urmau una după alta și tunetele cufremurau p m ntul. D'odată isbucnir  flacările dintr'o sur , cari inșe au fost grabnic localisate. Un b tr n, care și el voia să ajute la stingerea focului, a c d t mort, lovit de un căprior;  r o babă, care in credința ei deșartă a aruncat p ne pr sp t  in foc, a rămas inșpropat  in tre b rnele, ce le mistuia focul.

* (Cursul de schimb al esposiției universale deosebit.) La bursa de *Paris* s'a observat un fenomen deosebit. In 5 Martiu nota de visa vista *Londra* 25.35 și trei  ile mai t rziu nota 25.17. Ac sta scădere a valorilor englese in *Paris* se esplic  prin faptul, că din cauza esposiției universale din t te părțile incurg piese de aur in *Paris*.

* (Pentru tineri) La *San Francisco* a sosit nu de mult o tinără, fată care a cauzat adevărata ferbere in oraș. Ea este de o frumșete eststraordinar  și pelângă ac sta are și c teva milioane zestre.

Ac sta fată fenomenală este principesa *Kalukani*, nepoț  regelui *Kalukan* din *Hava*. Ea abia este de 15 ani.

D nsa a plecat pentru o mai lungă călătorie, a cărui scop principal este *Parisul*. De sigur, că ea va face senzație și la esposiție.

Muma ei in c m a fost de o frumșete rară, o chiema *Likiliki* și-a avut un sf rșit foarte trist. Ea s'a sinucis.  c  cum: Inainte de ac sta cu doi ani vulcanul *Mauna Loa* băgase spaimă in locuitorii regatului. In tre populație este lățită credința, că numai atunci erupțiunea va ințet , când se va aruncă pe crater un membru al familiei regale.

Principesa *Likiliki* fiind și aș  bolnav  de reumatism ca să scape de grije pe supușii fratelui ei, a sărit intr'o  i in crater, și minunea minunelor, erupțiunea a și ințetat de atunci.

Dare de samă și mulțamită publică.

Tinerimea scolar  dela gimnasiul rom. gr. or. din *Brad*, și dela clasele normali adnectate, și-a serbat petrecerea sa de v r  „Maialul,” in 13 ale lunei curinte.

Fiind timpul foarte favoritoriu, petrecerea a fost destul de animată, și a decurs in cea mai frumoșă ordine, dur nd până s ra la 9  re, când apoi conform programei statorite, d ndu-se signalul at t tinerimea scolar , c t și ințregul P. T. public participant, s'a pus in mișcare c tr  cas .

Spesele, inpreunate cu ac st  petrecere s'au acoperit prin contribuiri benevole, și anume:

Elevii au colectat in tre sine in total 24 fl. 90 cr.  r dintre P. T. public participante au contribuit: *Aron Feier* 1 fl., văd. preotesea *N. Nariția* 1 fl., *Iustin Adamoviciu* 1 fl., *Sofia German* 1 fl., *Dr. Georgie Ilea* 1 fl., *Israil H.* 1 fl., *N. Schmied* 1 fl., *L. Luca* 1 fl., *Sofia Feier* 60 cr., *N. Zwillinger* 1 fl., *Bledy Rosa* 50 cr., *Nagy Sándor* 1 fl., *N. G bbel* 1 fl. 50 cr., *N. Popa* 1 fl., *Krasznay Oliver* 2 fl., *George Trifan* 40 cr., *Agner* 1 fl., văd. *Ogewald* 1 fl., *Pankl I.* 1 fl., *Toma Oțel* 50 cr., *Nicola Serb* 50 cr., *Krasznay B la* 1 fl., și *Const. Bogdan* 1 fl., la olaltă 21 fl. v. a.

Preste tot deci au incurs 45 fl. 90 cr. v. a. din carea sumă detr g ndu-se spesele in suma de 27 fl. 51 cr, rezultă un venit curat de 18 fl. 39 cr.

Acest venit curat, conform decisiunii corpului didactic, se va distribué ca premii, elevilor distinși și săraci, cu ocasiunea inchierei acestui an scolariu.

P. T. public participantiu și contributoriu și p n  atunci, primesc  pe ac st  cale din partea tinerimei scolare cordială mulțamită, pentru binevoit rele contribuiri.

Brad, la 26 Mai, 1889.

George P r u,
cassariu.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 6 Iunie 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	98.95	101.60
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	100.05	100.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	—
Sorși ungurești cu premii	141.75	142.—
Sorși de stat dela 1860	141.—	143.—
Galbin	5.64	5.62
Napoleon	9.49	9.47
100 marce nemțesci	58.40	58.15
Londra (poliță pe de trei luni)	119.45	119.90

Nr. 129.

[80] 2-5

CONCURS*).

La scótele medii și la cele normale (primare) române gr. orient. din Brașov sunt a se ocupá urmátóarele posturi:

1. Un post de profesor gimnasial de istoriá ca studiu principal și de limba latiná și románá ca studii aucsiliare pe lângá calificáțiunea recerutá în privința limbei și literaturii maghiare conform § 61 din legea de instruciune din 1883.

2. Un post de profesor gimnasial de limba maghiará ca studiu principal și de limba románá ca studiu aucsiliar.

3. Un post de profesor gimnasial de filologia clasicá limba și literatura latiná și eliná pe lângá calificáțiunea recerutá de § 61 din legea de instruciune din 1883.

4. Un post de profesor la scóla realá și comercialá de limba și literatura germáná ca studiu principal și de limba maghiará sau románá ca studii aucsiliare.

5. Un post de profesor la scóla realá și comercialá de limba și literatura francesá ca studiu principal și de limba románá sau germáná ca studii aucsiliare.

6. Un post de învățatoriu la scóla normalá (primará).

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin până la 15 Iuliu 1889 st. v.

Concurenții vor adresá petițiunile lor cãtrá subscrisa Eforie scolará instruite cu documentele:

a) cã sunt de naționalitate români și de religiune gr. or.;

b) cã au purtare buná atât în privința moralității cât și în privința ținutei lor politice;

c) cã sunt de constituție sãntoși;

d) reflectanții la posturile de sub 1-5 incl. — sã documenteze calificáțiunea lor prescristá de legea de instruciune din 1883. Art de lege XXX § 29, 30, 61 și 62 în combinațiune cu dispozițiunile în vigóre ale autoritãților bisericesci confesionale gr. or. române din archidieceasa Transilvaniei.

e) concurențele la postul de sub Nr. 6 va produce documentele prescriste, cã a absolvat cursul pedagogic, cã a depus examenul de calificáțiune învățãtoresc conform legilor și dispozițiunilor esistente, cã posed cunoscințe teoretice și practice din grãdinarit, de gimnasticá și de desenul liniar.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenții de sub 1-5 incl.

Până la obținerea decretului de profesor definitiv (§ 30 Leg. de instr. din 1883) salariul inițial anual de 800 fl. și devenind candidații profesori definitiv salariul normal de 900 fl., cuincuenale de câte 50 fl., care se repetézã de 5 ori; relut de quartir de 140 și 170 fl. anual, în fine drept de pensiune conform statutelor.

Postul de sub 6 este împreunat în anul prim de serviciu cu salariul anual de 300 fl. în următorii doi ani 400 fl.; ér dupá doi ani salariu normal de învățatoriu definitiv de 500 fl. anual și dóne decenale de câte 100 fl., precum și relut de quartir

Concurenții vor dechiará în petițiunile lor, cã se vor supune normativelor și dispozițiunilor în vigóre ale institutului.

Brașov, 24 Maiu, 1889 v.

Eforia scólor centrale române ort. răsãritene Brașov.

*) Celelalte foi romãnesci încã sunt rugate a luá notiță.

Nr. 87.

[81] 2-3

CONCURS.

Pe basa resoluțiunei Preavenentului Consistoriu archidiececan de dto 15 Novembre 1888 Nr. 4819 B. se escrie concurs, pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericescá Șard, protopresbiteratul Têrnavei superióre, cu termin de 30 zile dela 1-ma publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casá parochialá cu 2 încăperi și una cãmará, coperitá cu țigle în stare buná.

2. Edificiile necesare de economie: surá, patrariu cu un grajd de 4 vite.

3. Porțiune canonicá de 3 jugere 340 □ cu un venit anual de fl. 40.—

4. Comitetul parochial s'a obligat a mai cumpará pe sama preotului un pãmânt arãtoriu ca de 300 fl ca sã dea un venit anual de fl. 50.—

5. Cintirimul și una grãdiná de cósá cu un venit anual de fl. 40.—

6. Dela 74 de gazde 74 de feldere cucuruz sfãrmit feldera veche de fl. 74.—

7. Dela 74 de gazde 30 de feldere de ovés cu un venit de fl. 12.—

8. Dela tótá gazda 10 porțiune de fên gata dau un venit de fl. 60.—

9. La bobotézã se capetá un venit de fl. 30.—

10. Dela tótá gazda câte una și de lucru cu palma aduce un venit de fl. 30.—

11. Venitele epitrafirului de preste an fl. 30.—

12. Alte venite estrordinare și accidentale botezuri și sfeștãni și masluri fl. 34.—

Suma totalá fl. 400.—

Doritorii de a ocupá acéstã parochie au a-și asterne cererile lor concursuale instruite conform dispozițiunilor statutului organic și regula mentului pentru parochii din a. 1878 la oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Têrnavei superióre până la terminul susindicat.

În conțelenere cu comitetul parochial.

Alma, 10 Maiu, 1889.

Ioan Almășan,
protopresbiter.

Nr. 250.

[72] 3-3

EDICT.

Ioan George Buzat din Fundata carele a pãrãsit cu necredință de mai bine de 7 ani pe legitima lui soție Safta G. Sbãrná din Șirnea, fãrã a i se scí locul ubicațiunea lui, se citézã prin acéstã, ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict, sã se prezenteze înainte subsemnatului oficiu, cãci la din contrã și în absența lui se va pertractá și decide procesul intentat de soția sa.

Zernești, 27 Aprile, 1889.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Sz. 243 plg.

[78] 3-3

Hirdetmény.

Az erszëbetvárosi kir. törvényészék által ezennel közhirrë tétetik, hogy Oláh-Sályi község határának általános tagosítása megengedhetősége feletti tárgyalásra a határnap 1889 Julius 20-án délelött 10 órára tüzetik ki Oláh-Sályi községébe, a melyre összes érdekeltek hirdeménnyel oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosításba bele egyeznek és hogy a tagosítás megengedése iránti kérés első példányát a kir. törvényészéknek betekintethetik.

Az erszëbetvárosi kir. törvényészéknek 1889 Majus 27-én tartott üléséből.

Nagy Lajos,
elnök

Tatár,
jegyző.

Băile de basin și douche în institutul lui Habermann sunt deschise.

Conspectul despre tacse este espus în institutul de băi
În sesonul de vară până la 25 Septembrie.

Băi de aburi pentru domni:
Mercuria și Dumineca dela 6 ore dimineața până la 12 ore a. m.

Băi de cădi:
Dumineca dela 6 ore dimineața până la 4 ore p. m.

Băi de aburi pentru dómne:
Mercuria dela 1/23 p. m. până la 7 ore sãra.

în celelalte zile dela 6 ore dimineața până la 8 ore sãra.

[76] 3-3

Numai mijlocul secret.

Probat de 14 ani.

Uleiul de urechi (Gehör-Oel)

al medicului suprem de statul maior și fisicului Dr. G. Schmidt curézã grabnic și radical asurdenia temporalá, curgerea de urechi, junghiriile din urechi chiar și în casurile cele mai acute și mai vechi. Delãturã îndatã molestãtóra ținire a urechilor și auzul greu, precum dovedesc mii de atestate originale. Prețul unei sticle (flacon) dimpreună cu îndrumarea de folosire costá 2 fl. [82] 3-6

Se capetá în: E. Haubner's Engelapotheke, WIEN I — am Hof 6.
Depositul general pentru Croația la farmacia Ed. v. Tomay în Agram.

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la esposițiunea regnicolará din 1885 din Budapesta, distins cu medaila cea mare a esposițiunii.

In Budapesta, strada Vãczi, Nr. 17.

Recomãnd obiectele necesare pentru ajustarea bisericilor și capelelor cu cele ce sunt provëdut în abundanță

pentru prețurile cele mai moderate, și lucrute cât se poate mai frumos: Anume:

Odãjii felon și altele dupã ritul greco-oriental

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de scoalã, reuniuni industriale, reuniuni de cântãri și reuniuni de înmormântare.

Statue, polican-dre, potire și chipuri sfinte sfeșnice pentru altariu și de pãrete, cãnde. Iconostase, chipuri pentru frontariu. În mormântarea Domnului, etc. etc.

Primese repararea hainelor vechi precum și aurãrirea și argintãrirea pe lângã prețuri moderate.

Cusãturi cu aur argint și mãtasã și haine bisericesci, cusute cu fir de aur, argint și mãtasã.

Dantele bisericesci. Învãlitoare de prestol. Mãrfuri bisericesci. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoscință.

[1972] 27-30

Cataloge de prețuri la dorință trimit libere de post-port.

Veritabila hãrtie de țigãri francezã le vrai Goudron de Norwège

a lui Iosif Bardou et fils

în Pergenau și Paris este unica hãrtie de țigãri, care este înmuatã în extract de smochine norvegienne (extractul de smochine e fãrã indocã cel mai sãnetos pentru laringe, berigatã și plumãni) prin urmare unica hãrtie de țigarete, ce o pôte folosi fumãtoriu fãrã a-i causã vre-o stricãciune sanitarã. O multime de atestate dela medici și capacitãți industriale stau la dispozițiune.

60 medalii de aur, 16 diplome mari de onóre, 20 diplome hors concours.

Se aflã în tóte neguțãtorile de galanterie de hãrtie în Nürenberga, precum și în tóte traficile de tabac și țigãri. [71] 4-12